

WELCOME

व्यवस्थापनाची मुलतत्वे

Principles of Management

B.Com - I (Sem - I)

Prof. Hirdayashah Rajebirshah Atram

M.Com, M.Phil, NET, SET

(DEPARTMENT OF COMMERCE)

JANATA MAHAVIDYALAYA CHANDRAPUR

व्यवस्थापनाची मुलतत्वे

CONTENTS

- ❑ व्यवस्थापन म्हणजे काय?
- ❑ व्यवस्थापनाचे उद्देश
- ❑ व्यवस्थापनाची कार्ये
- ❑ व्यवस्थापनाचे फायदे किंवा लाभ
- ❑ व्यवस्थापनाच्या मर्यादा

व्यवस्थापन म्हणजे काय?

- व्यवस्थापन ही एक सातत्यपूर्ण प्रक्रिया आहे, यात नियोजित कार्ये व विशिष्ट उद्देश्य प्राप्ती करिता पुर्वनियोजित कार्यांचा संच तयार केला जातो.

“ इतरांकडून काम करवून घेण्याची कला म्हणजे व्यवस्थापन होय. ”

व्यवस्थापनाचे उद्देश

- ❑ संघटनेचा लक्ष्य निर्धारित करणे
- ❑ संघटनेच्या कार्यावर देखरेख करणे
- ❑ संघटनेतील कर्मचाऱ्यांचा कार्याचा आढावा घेणे
- ❑ संघटनेतील कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहन देणे
- ❑ कार्याचे मुल्यांकन करणे
- ❑ संघटनेचे यश निर्धारण करणे

व्यवस्थापनाचे उद्देश

व्यवस्थापनाचे
उद्देश

लक्ष्य निर्धारित करणे

कार्यावर देखरेख
करणे

संघटनेतील
कर्मचाऱ्यांचा
कार्याचा आढावा

कर्मचाऱ्यांना
प्रोत्साहन देणे

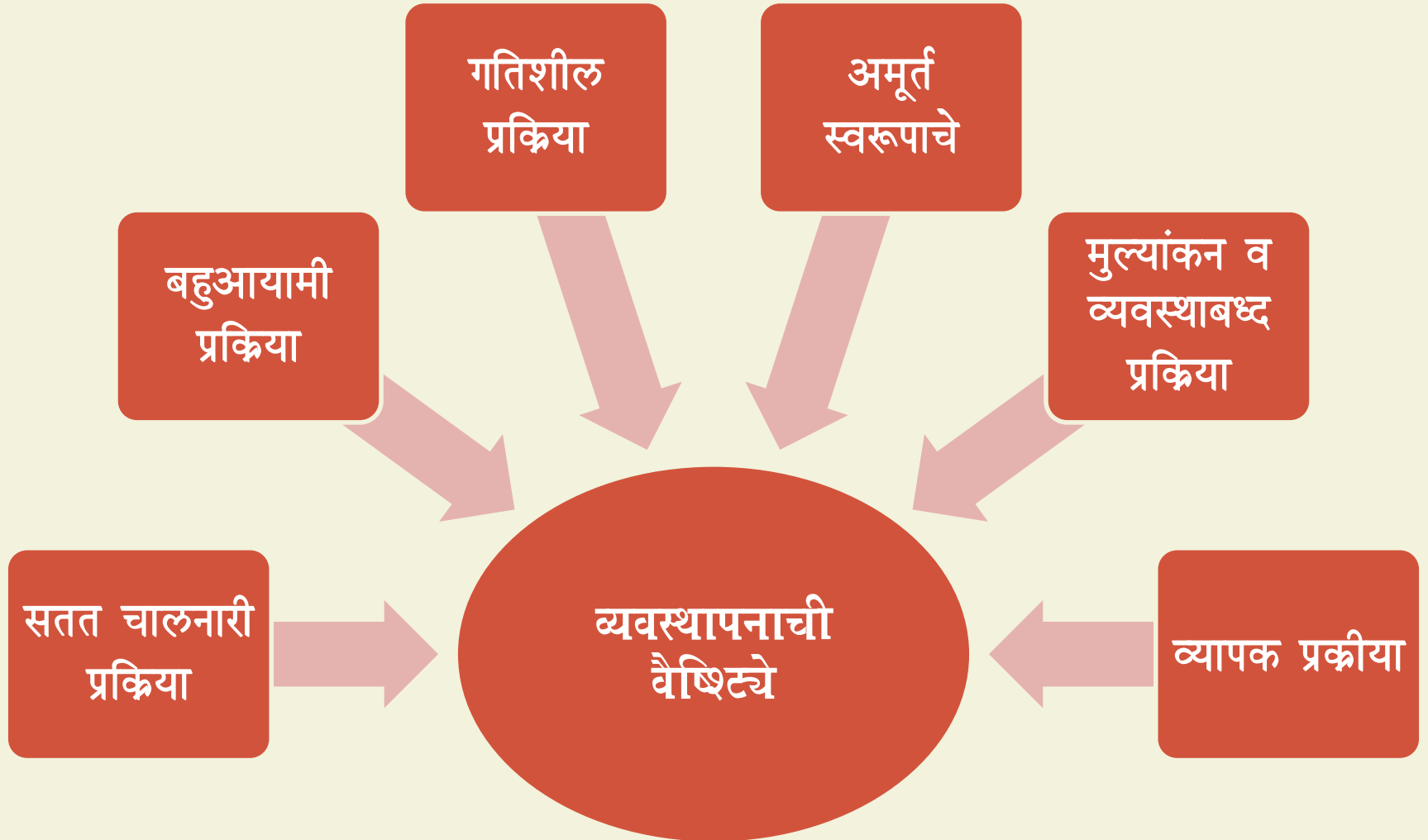
कार्याचे मुल्यांकन

संघटनेचे यश
निर्धारण

व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये

- ❑ सतत चालनारी प्रक्रिया
- ❑ बहुआयामी प्रक्रिया
- ❑ गतिशील प्रक्रिया होय
- ❑ अमूर्त स्वरूपाचे कार्य
- ❑ मुल्यांकन व व्यवस्थाबद्ध प्रक्रिया होय
- ❑ व्यापक प्रक्रीया

व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये

व्यवस्थापनाची कार्ये

- ☐ नियोजन करणे
- ☐ संघटण करणे
- ☐ कर्मचार भरती करणे
- ☐ निर्देश देणे
- ☐ संघटणेवर नियंत्रण ठेवणे

व्यवस्थापनाची कार्ये

व्यवस्थापनाचे फायदे किंवा लाभ

संघटनेसाठी

१. योग्य नियोजन
२. प्रभावी व्यवस्थापन
३. उद्देश निश्चिती
४. सुविधांवर नियंत्रण

व्यवस्थापकांसाठी

१. कार्यक्षमतेचे मुल्यांकन
२. योग्य निर्देश
३. प्रेरणा देणे
४. विभागीय समन्वय

कर्मचाऱ्यांसाठी

१. अडचणी दूर करणे
२. कौशल्य विकास
३. सांघिक भावना
४. लक्ष्य प्राप्तीत सहाय्यक

व्यवस्थापनाचे फायदे किंवा लाभ

संघटनेसाठी

१. योग्य नियोजन
२. प्रभावी व्यवस्थापन
३. उद्देश निश्चिती
४. सुविधांवर नियंत्रण

व्यवस्थापकांसाठी

१. कार्यक्षेपतेचे मुल्यांकन
२. योग्य निर्देश
३. प्रेरणा देणे
४. विभागीय समन्वय

कर्मचाऱ्यासाठी

१. अडचणी दूर करणे
२. कौशल्य विकास
३. सांघिक भावना
४. लक्ष्य प्राप्तीत सहाय्यक

व्यवस्थापनाच्या मर्यादा

- ☐ समन्वयाचा अभाव
- ☐ उद्देश निश्चिती मधील अयोग्यता
- ☐ वेळ खर्चिक प्रक्रिया
- ☐ संघटनेतील विभागीय अडचणी
- ☐ संसाधनाचा अभाव

व्यवस्थापनाच्या मर्यादा

THANK YOU

